

Polacy wobec wojny na Ukrainie i kryzysu zbożowego

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

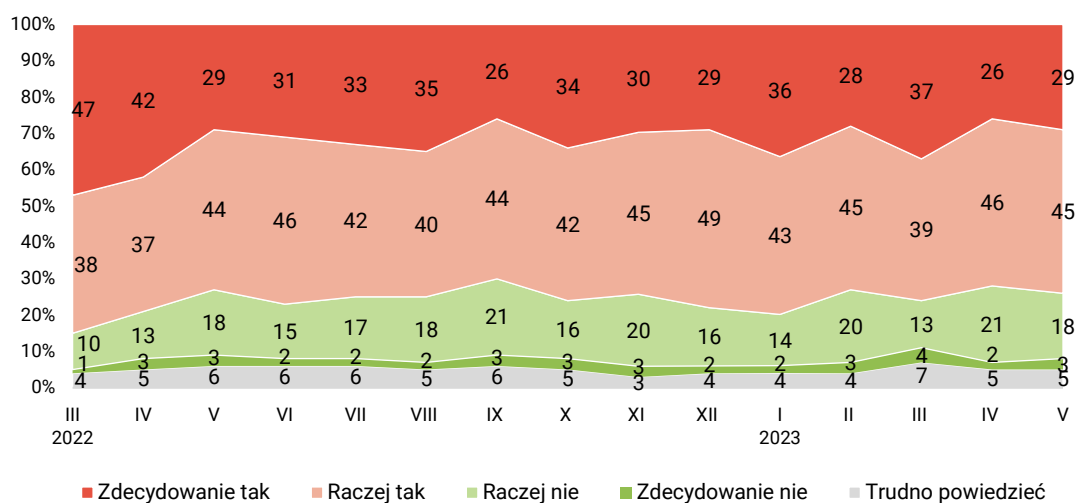
W majowym badaniu¹, jak co miesiąc, zadaliśmy Polakom pytania dotyczące ich poczucia zagrożenia wojną na Ukrainie oraz stosunku do ukraińskich uchodźców. Poprosiliśmy też naszych respondentów o ustosunkowanie się do kryzysu wywołanego niekontrolowanym napływem ukraińskiego zboża do Polski, o którym wiele mówiło się w krajowych mediach w ostatnim czasie.

POCZUCIE ZAGROŻENIA

Odsetek Polaków mających poczucie, że wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu ich kraju, wzrósł w maju o 2 punkty procentowe (do 74% wobec 72% w kwietniu). Warto przy tym zaznaczyć, że od roku utrzymuje się on w przedziale 70%–79%, więc obecny wynik nie odbiega znacząco od poprzednich.

CBOS

RYS. 1. Czy, Pana(i) zdaniem, wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (397) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 8 do 18 maja 2023 roku na próbie liczącej 1056 osób (w tym: 57,4% metodą CAPI, 25,9% – CATI i 16,7% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

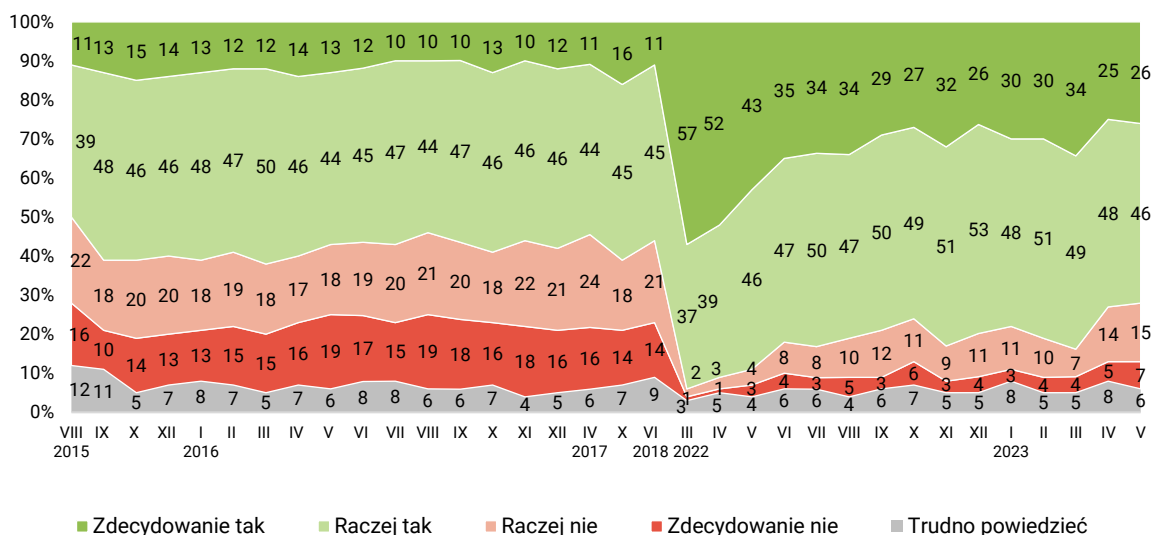
Zagrożenie dla bezpieczeństwa naszego kraju częściej dostrzegają kobiety (77% wobec 69% w grupie mężczyzn), starsi badani (80% wśród najstarszych wobec 64% wśród najmłodszych), a także osoby częściej praktykujące religijnie (83% wobec 68% wśród niepraktykujących) – zob. tabelę aneksową 1. Podobne zależności – zwłaszcza te odnoszące się do wieku badanych oraz częstotliwości udziału w praktykach religijnych – notowaliśmy wielokrotnie przy poprzednich pomiarach.

POMOC DLA UCHODźCÓW Z UKRAINY

Po wyraźnym, 10-punktowym spadku zanotowanym w kwietniu odsetek Polaków popierających przyjmowanie uchodźców z Ukrainy utrzymał się w maju na bardzo zbliżonym poziomie (72% wobec 73% w kwietniu). To sugeruje, że w tym przypadku mamy do czynienia z trwalszą tendencją, a nie tylko z chwilowym pogorszeniem. Zaraz po wybuchu wojny poparcie dla przyjmowania ukraińskich uchodźców sięgało 90%, następnie przez wiele miesięcy utrzymywało się w okolicach 80%, by w kwietniu zbliżyć się do progu 70%. Równoległe wzrósł odsetek przeciwników przyjmowania Ukraińców, który przekracza jedną piątą (22% wobec 19% w kwietniu).

CBOS

RYS. 2. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?

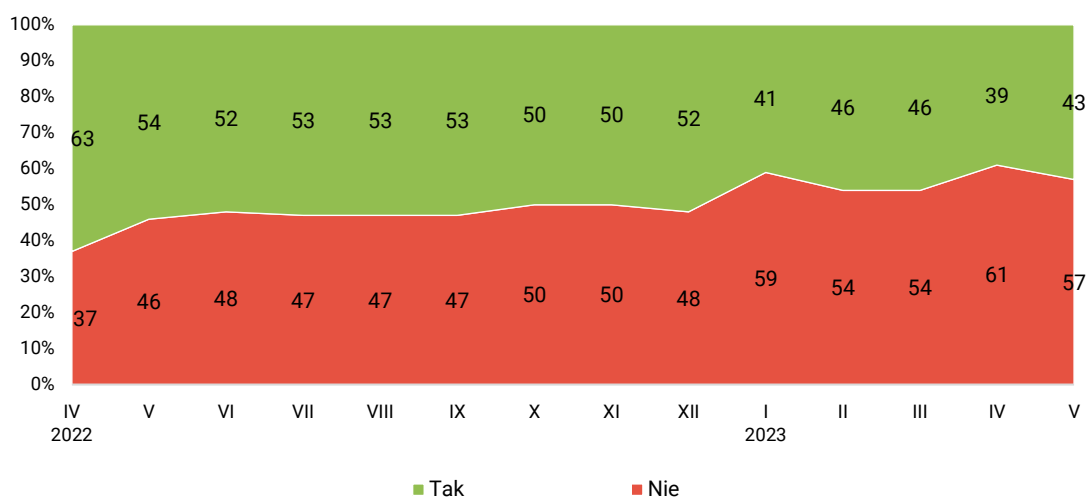

Poparcie dla przyjmowania ukraińskich uchodźców rzadziej deklarują kobiety (69% wobec 77% wśród mężczyzn), młodszy badani (61% w grupie wiekowej 25–34 lata wobec 83% wśród najstarszych respondentów), osoby mieszkające w mniejszych miejscowościach (69% na wsi wobec 84% w największych miastach), słabiej wykształcone (59% badanych z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym wobec 84% respondentów z wykształceniem wyższym), gorzej oceniające swoją sytuację materialną (53% wśród oceniających ją jako złą wobec 79% wśród oceniających ją jako dobrą), rzadziej praktykujące religijnie (64% wśród niepraktykujących wobec 83% wśród praktykujących kilka razy w tygodniu), a także mające niesprecyzowane poglądy polityczne (53% wobec 77% na lewicy i 78% na prawicy) – zob. tabelę aneksową 2.

Po wyraźnym spadku odnotowanym w poprzednim badaniu odsetek deklaracji niesienia pomocy ukraińskim uchodźcom nieco wzrósł (do 43% wobec 39% w kwietniu). Kiedy zadawaliśmy to pytanie pierwszy raz ponad rok temu, odsetek ten przekraczał 60%. Następnie przez resztę 2022 roku utrzymywał się w okolicach 50%, a od początku nowego roku zaczął spadać i zbliżać się do progu 40%.

CBOS

RYS. 3. Czy Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego dobrowolnie i nieodpłatnie pomaga uchodźcom z Ukrainy?

Pomaganie uchodźcom rzadziej deklarują najmłodszy badani (31%), mieszkańcy mniejszych miejscowości (38% na wsi wobec 60% w największych miastach), respondenci gorzej wykształceni (27% w grupie z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym wobec 59% z wykształceniem wyższym), a także osoby o najniższych dochodach *per capita* (37% wobec 60% w grupie o najwyższych dochodach) – zob. tabelę aneksową 3.

KRYZYS ZBOŻOWY

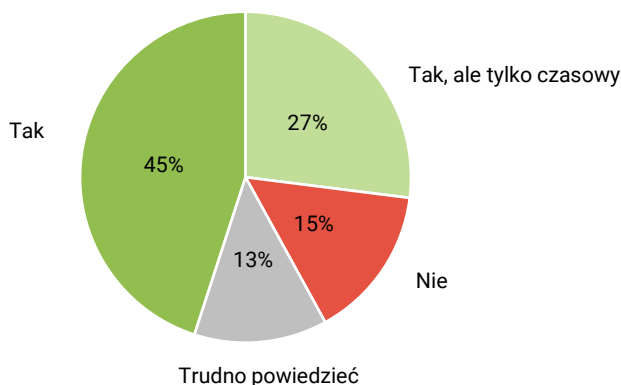
W ostatnim czasie w polskich mediach wiele mówiło się o tzw. kryzysie zbożowym, wywołanym wzmożonym napływem ukraińskiego zboża oraz innych produktów rolnych do Polski, Rumunii czy Bułgarii. Doszło do niego za sprawą zniesienia przez Unię Europejską większości ceł w handlu z Ukrainą w parę miesięcy po wybuchu wojny, co miało służyć z jednej strony wsparciu gospodarki broniącego się kraju, a z drugiej zapobiec kryzysowi żywnościowemu w innych rejonach świata. Konflikt przeciągał się i szybko okazało się, że znaczna część ukraińskiego zboża, która trafiała do Polski oraz innych krajów regionu, już na nich zostawała, powodując ogromne spadki cen na lokalnych rynkach. Uderzało to w miejscowych rolników, którzy alarmowali o problemie już pod koniec zeszłego roku. Komisja Europejska w marcu 2023 roku zapowiedziała przyznanie im rekompensat.

Jednak problem rozwinął się już wówczas do tego stopnia, a naciski ze strony polskich rolników były na tyle silne, że premier Morawiecki zdecydował się na wystosowanie listu do szefowej Komisji Europejskiej (podpisanego również przez premierów Bułgarii, Rumunii, Węgier i Słowacji), w którym domagał się m.in. rozważenia decyzji o przywróceniu części ceł na ukraińskie produkty rolne. Dwa tygodnie później, nie czekając na odpowiedź ze strony KE, Jarosław Kaczyński ogłosił podczas spotkania z wyborcami wprowadzenie jednostronnego zakazu importu produktów rolnych z Ukrainy do Polski. Po tym jak inne kraje zaczęły wprowadzać podobne zakazy, KE z początkiem maja wprowadziła unijny, czasowy zakaz importu pszenicy, kukurydzy, rzepaku i słonecznika z Ukrainy do Polski oraz do innych krajów z nią sąsiadujących, który miał zastąpić wprowadzone wcześniej jednostronne (i w świetle unijnego prawa nielegalne) blokady.

Postanowiliśmy zapytać badanych właśnie o to ostatnie rozwiązanie wprowadzone przez KE. Jak się okazało, większość respondentów (72%) popiera to rozporządzenie, przy czym 27% popiera je wyłącznie jako tymczasowy środek zaradczy. Tylko co siódmy pytany (15%) sprzeciwia się unijnemu zakazowi importu, a podobny odsetek (13%) nie ma na ten temat zdania.

CBOS

RYS. 4. Czy popiera Pan(i) wprowadzony niedawno przez Komisję Europejską zakaz dostaw pszenicy, kukurydzy, rzepaku i słonecznika z Ukrainy do Polski oraz innych krajów Europy Środkowo-Wschodniej?

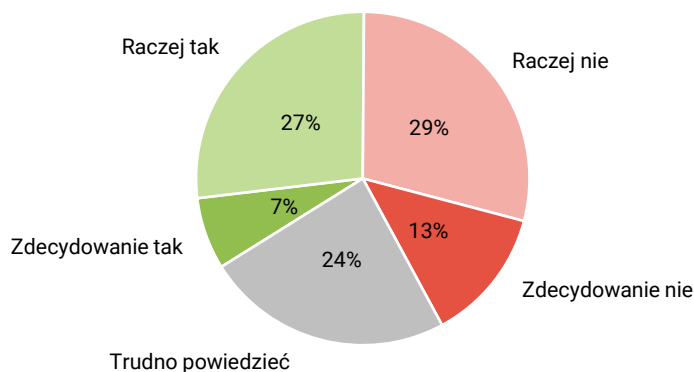

Poparcie dla bezwzględnego zakazu importu jest szczególnie wysokie wśród mieszkańców wsi (51% wobec 34% w największych miastach), pracowników prywatnych gospodarstw rolnych (67%), a także wśród badanych o poglądach prawicowych (52% wobec 34% na lewicy) – zob. tabelę aneksową 4.

W dalszej kolejności zapytaliśmy respondentów o ich zdanie na temat wspomnianego rozporządzenia Unii Europejskiej z pierwszych miesięcy wojny dotyczącego zniesienia większości ceł w handlu z Ukrainą. Tutaj opinie są już dość podzielone, choć przeważają głosy krytyczne (42%). Co trzeci badany (33%) ocenia liberalizację handlu z Ukrainą z początku wojny za dobre rozwiązanie, a co czwarty (24%) nie ma na ten temat zdania.

CBOS

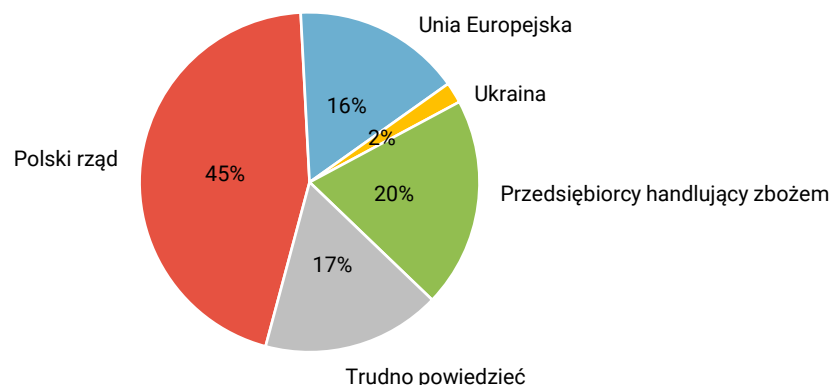
RYS. 5. Czy uważa Pan(i), że zniesienie przez Unię Europejską większości ceł w handlu z Ukrainą po wybuchu wojny było dobrym rozwiązaniem czy też nie?

Krytyczni wobec zniesienia ceł są zwłaszcza mieszkańcy wsi (49% wobec 32% w największych miastach), a także badani o niższych dochodach *per capita* (52% wśród respondentów o najniższych dochodach wobec 37% o najwyższych dochodach). Wśród grup społeczno-zawodowych zdecydowanie wyróżniają się pod tym względem rolnicy (aż 79% głosów krytycznych) – zob. tabelę aneksową 5.

Wreszcie spytaliśmy, kto – zdaniem ankietowanych – jest przede wszystkim odpowiedzialny za zaistniały kryzys. Niemal połowa (45%) z nich za głównego winnego uznała polski rząd, któremu zarzuca się, że najpierw reagował na zgłaszane przez rolników problemy opieszale, a potem zbyt gwałtownie. Na drugim miejscu (20%) znaleźli się przedsiębiorcy handlujący zbożem, a na trzecim – Unia Europejska (16%). Najrzadziej zaś wymieniana była sama Ukraina (2%). Prawie co piąty badany (17%) nie miał na ten temat zdania.

RYS. 6. Kto, Pana(i) zdaniem, jest przede wszystkim odpowiedzialny za problemy wywołane przez niekontrolowany napływ ukraińskiego zboża do Polski?

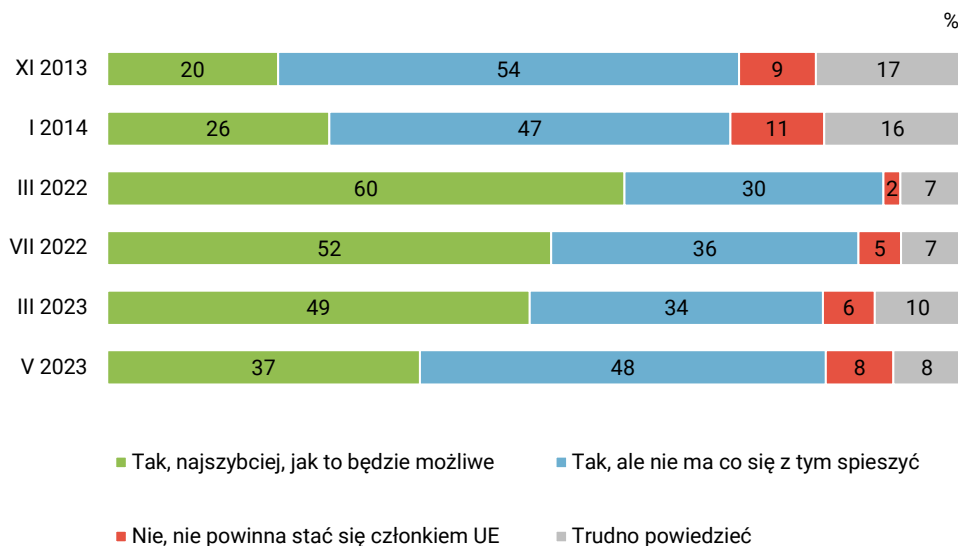

Na polski rząd wskazywali zwłaszcza mieszkańcy największych miast (58%), badani z wyższym wykształceniem (58%), o najwyższych dochodach *per capita* (57%), nieuczestniczący w praktykach religijnych (61% wobec zaledwie 19% wśród praktykujących kilka razy w tygodniu) oraz wyznający poglądy lewicowe (68%). Przy tym w najbardziej zainteresowanej problemem grupie społeczno-zawodowej – wśród rolników – również dominowało przekonanie, że za kryzys odpowiedzialny jest głównie polski rząd (48%) – zob. tabelę aneksową 6.

Na zakończenie tego zestawu pytań postanowiliśmy sprawdzić, czy zaistniała sytuacja wpłynęła na stosunek Polaków do ewentualnego członkostwa Ukrainy w Unii Europejskiej. Jak się okazało, ogólne poparcie dla jej akcesji utrzymało się na zbliżonym, bardzo wysokim poziomie (85% wobec 83% w marcu). Przy tym wyraźnemu spadkowi uległ odsetek badanych uważających, że akcesja ta powinna dokonać się najszybciej, jak to tylko możliwe (37% wobec 49% zaledwie dwa miesiące temu). Warto zauważyć, że odsetek ten obniżał się stopniowo po pierwszych tygodniach wojny (wówczas wynosił on 60%), ale obecny 12-punktowy spadek jest wyjątkowo gwałtowny.

Jak najszybszą akcesję Ukrainy do Unii Europejskiej popierają ponadprzeciętnie często starsi badani (48% wobec 28% wśród najmłodszych), a także osoby dobrze oceniające swoje warunki materialne (39% wobec 27% wśród oceniających je jako złe). W szczególnie dotkniętej przez kryzys zbożowy grupie rolników dominuje przekonanie, że Ukraina powinna dołączyć do UE, ale nie ma się co z tym spieszyć (42%). Przy tym odsetek przeciwników akcesji Ukrainy jest w tej grupie dwukrotnie wyższy niż w ogóle populacji (15% wobec 8% w ogóle populacji) – zob. tabelę aneksową 7.

RYS. 7. Czy, Pana(i) zdaniem, w przyszłości Ukraina powinna stać się członkiem Unii Europejskiej?

***

Większość badanych nadal uważa, że wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski. Większa część z nich popiera też przyjmowanie przez nasz kraj uchodźców z Ukrainy, choć od kwietnia głosy poparcia utrzymują się na wyraźnie niższym niż wcześniej poziomie. Z kolei odsetek deklaracji niesienia pomocy uchodźcom wzrósł w maju w niewielkim stopniu, choć nadal jest wyraźnie niższy od przeciętnych wyników z zeszłego roku. Większość Polaków popiera wprowadzony przez Komisję Europejską zakaz importu niektórych ukraińskich produktów rolnych do Polski i innych krajów sąsiadujących z Ukrainą. Zdania dotyczące zniesienia przez UE na początku wojny większości cel w handlu z Ukrainą są podzielone, choć dominuje przekonanie, że nie było to dobre rozwiązanie. Za obecny kryzys zbożowy w Polsce niemal połowa badanych obwinia przede wszystkim polski rząd. Pomimo problemów z ukraińskim zbożem poparcie dla przyjęcia Ukrainy do UE utrzymuje się wśród Polaków na bardzo wysokim poziomie, choć znacząco zmalał udział badanych uznających, że powinno ono mieć miejsce jak najszybciej.

Opracował

Jonathan Scovil

TABELA 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		74	21	5	1055
Płeć	Mężczyźni	69	26	5	497
	Kobiety	77	18	5	558
Wiek	18–24 lata	64	29	7	100
	25–34	67	25	8	165
	35–44	67	27	6	204
	45–54	78	19	3	168
	55–64	78	17	5	165
	65 lat i więcej	80	17	3	252
Miejsce zamieszkania	Wieś	76	18	5	434
	Miasto do 19 999	74	21	5	150
	20 000 – 99 999	70	25	5	247
	100 000 – 499 999	72	25	3	123
	500 000 i więcej mieszk.	69	25	6	100
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	77	15	8	159
	Zasadnicze zawodowe	76	20	5	239
	Średnie	73	21	6	371
	Wyższe	69	29	2	286
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	63	33	4	125
	Średni personel, technicy	77	23		49
	Pracownicy adm.-biurowi	69	24	7	69
	Pracownicy usług	69	26	5	81
	Robotnicy wykwalifikowani	69	24	7	114
	Robotnicy niewykwalifik.	73	21	6	48
	Rolnicy	85	3	12	43
	Pracujący na własny rach.	71	26	3	66
	Bezrobotni	73	23	4	18
	Emeryci	80	16	4	287
	Renciści	88	9	4	38
	Uczniowie i studenci	58	30	12	50
	Zajmujący się domem i inni	76	22	2	67
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	71	23	6
spółce właścicieli prywatnych i państwa		74	22	4	120
sekt. pryw. poza rolnict.		66	29	5	289
prywatnym gosp. rolnym		82	7	11	57
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	77	15	9	145
	Od 1500 zł do 1999 zł	78	17	5	138
	Od 2000 zł do 2999 zł	76	21	3	202
	Od 3000 zł do 3999 zł	69	28	3	129
	4000 zł i więcej	74	24	2	163
	Trudno powiedzieć	63	27	10	101
	Odmowa odpowiedzi	71	23	7	177
Ocena własnych war. mater.	Złe	80	17	2	59
	Średnie	74	21	5	423
	Dobre	72	22	5	573
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	83	17		35
	Raz w tygodniu	75	20	5	387
	1–2 razy w miesiącu	74	19	7	156
	Kilka razy w roku	74	25	1	234
	W ogóle nie uczestniczy	68	23	8	225
Poglądy polityczne	Lewica	70	28	2	225
	Centrum	69	26	5	280
	Prawica	77	19	4	368
	Trudno powiedzieć	78	10	12	163

TABELA 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		72	22	6	1055
Płeć	Mężczyźni	77	19	5	497
	Kobiety	69	25	6	558
Wiek	18–24 lata	72	23	5	100
	25–34	61	33	6	166
	35–44	65	26	9	204
	45–54	74	24	2	167
	55–64	75	17	7	165
	65 lat i więcej	83	13	4	252
Miejsce zamieszkania	Wieś	69	25	6	434
	Miasto do 19 999	78	18	5	149
	20 000 – 99 999	72	23	5	248
	100 000 – 499 999	71	22	7	123
	500 000 i więcej mieszk.	84	14	2	100
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	59	34	7	159
	Zasadnicze zawodowe	72	22	6	239
	Średnie	70	24	7	372
	Wyższe	84	13	3	285
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	81	14	5	125
	Średni personel, technicy	73	19	8	49
	Pracownicy adm.-biurowi	72	25	3	69
	Pracownicy usług	64	26	10	82
	Robotnicy wykwalifikowani	62	29	9	114
	Robotnicy niewykwalifik.	52	40	7	48
	Rolnicy	70	26	4	43
	Pracujący na własny rach.	80	15	5	66
	Bezrobotni	55	43	2	18
	Emeryci	81	15	4	287
	Renciści	65	28	7	38
	Uczniowie i studenci	79	17	4	50
	Zajmujący się domem i inni	61	36	3	66
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	72	21	7
spółce właścicieli prywatnych i państwa		66	29	5	120
sekt. pryw. poza rolnict.		72	22	6	289
prywatnym gosp. rolnym		67	24	9	57
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	66	30	4	145
	Od 1500 zł do 1999 zł	68	25	8	138
	Od 2000 zł do 2999 zł	77	21	2	202
	Od 3000 zł do 3999 zł	80	14	6	129
	4000 zł i więcej	88	10	2	163
	Trudno powiedzieć	64	27	9	101
Ocena własnych war. mater.	Odmowa odpowiedzi	62	28	9	177
	Złe	53	37	10	59
	Średnie	67	26	7	423
Udział w prakt. religijnych	Dobre	79	18	4	573
	Kilka razy w tygodniu	83	11	5	35
	Raz w tygodniu	75	18	7	387
	1–2 razy w miesiącu	71	23	6	156
	Kilka razy w roku	76	22	2	234
	W ogóle nie uczestniczy	64	29	7	225
Poglądy polityczne	Lewica	77	20	4	225
	Centrum	72	24	4	280
	Prawica	78	17	4	368
	Trudno powiedzieć	53	34	13	163

TABELA 3

		Czy Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego dobrowolnie i nieodpłatnie pomaga uchodźcom z Ukrainy?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		%	%	
Ogółem		43	57	1044
Płeć	Mężczyźni	42	58	490
	Kobiety	44	56	554
Wiek	18–24 lata	31	69	98
	25–34	33	67	164
	35–44	51	49	200
	45–54	49	51	167
	55–64	41	59	165
	65 lat i więcej	45	55	250
Miejsce zamieszkania	Wieś	38	62	430
	Miasto do 19 999	46	54	149
	20 000 – 99 999	42	58	244
	100 000 – 499 999	43	57	122
	500 000 i więcej mieszk.	60	40	99
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	27	73	159
	Zasadnicze zawodowe	37	63	239
	Średnie	41	59	366
	Wyższe	59	41	279
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	63	37	124
	Średni personel, technicy	42	58	48
	Pracownicy adm.-biurowi	50	50	67
	Pracownicy usług	36	64	82
	Robotnicy wykwalifikowani	37	63	113
	Robotnicy niewykwalifik.	24	76	48
	Rolnicy	46	54	43
	Pracujący na własny rach.	53	47	65
	Bezrobotni	23	77	18
	Emeryci	46	54	284
	Renciści	29	71	38
	Uczniowie i studenci	25	75	48
	Zajmujący się domem i inni	31	69	67
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	54	46	128
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	39	61	120
	sekt. pryw. poza rolnict.	46	54	282
	prywatnym gosp. rolnym	38	62	57
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	37	63	143
	Od 1500 zł do 1999 zł	37	63	138
	Od 2000 zł do 2999 zł	43	57	201
	Od 3000 zł do 3999 zł	43	57	129
	4000 zł i więcej	60	40	163
	Trudno powiedzieć	31	69	100
	Odmowa odpowiedzi	43	57	169
Ocena własnych war. mater.	Złe	35	65	58
	Średnie	38	62	421
	Dobre	47	53	565
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	62	38	35
	Raz w tygodniu	47	53	382
	1–2 razy w miesiącu	36	64	155
	Kilka razy w roku	36	64	232
	W ogóle nie uczestniczy	43	57	225
Poglądy polityczne	Lewica	45	55	223
	Centrum	46	54	280
	Prawica	42	58	365
	Trudno powiedzieć	35	65	158

TABELA 4

		Czy popiera Pan(i) wprowadzony niedawno przez Komisję Europejską zakaz dostaw pszenicy, kukurydzy, rzepaku i słonecznika z Ukrainy do Polski oraz innych krajów Europy Środkowo-Wschodniej?				Liczba osób
		Tak	Tak, ale tylko czasowy	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		45	27	15	13	1053
Płeć	Mężczyźni	49	25	16	11	497
	Kobiety	41	30	14	15	556
Wiek	18–24 lata	37	28	16	18	100
	25–34	43	28	17	12	164
	35–44	48	25	15	12	204
	45–54	50	27	16	8	168
	55–64	46	24	14	17	164
	65 lat i więcej	43	31	12	15	252
Miejsce zamieszkania	Wieś	51	23	15	11	432
	Miasto do 19 999	49	24	12	15	150
	20 000 – 99 999	39	33	16	11	248
	100 000 – 499 999	37	30	10	24	123
	500 000 i więcej mieszk.	34	32	21	13	100
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	41	26	18	15	159
	Zasadnicze zawodowe	49	20	19	12	239
	Średnie	50	25	11	13	371
	Wyższe	37	37	13	14	284
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	30	40	15	15	125
	Średni personel, technicy	47	26	10	17	49
	Pracownicy adm.-biurowi	41	32	15	12	69
	Pracownicy usług	48	25	14	14	82
	Robotnicy wykwalifikowani	54	19	18	9	114
	Robotnicy niewykwalifik.	39	22	24	15	48
	Rolnicy	62	9	20	10	43
	Pracujący na własny rach.	60	23	11	6	66
	Bezrobotni	48	21	10	21	17
	Emeryci	44	29	12	15	286
	Renciści	49	20	14	17	38
	Uczniowie i studenci	32	29	21	18	50
	Zajmujący się domem i inni	45	30	16	9	66
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	44	30	12	14	129
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	44	24	13	18	120
	sekt. pryw. poza rolnict.	44	30	17	10	290
	prywatnym gosp. rolnym	67	10	16	7	57
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	50	19	23	8	145
	Od 1500 zł do 1999 zł	42	27	16	15	138
	Od 2000 zł do 2999 zł	48	32	13	7	202
	Od 3000 zł do 3999 zł	35	35	20	9	129
	4000 zł i więcej	42	33	12	14	163
	Trudno powiedzieć	41	24	10	25	99
	Odmowa odpowiedzi	52	19	10	19	177
Ocena własnych war. mater.	Złe	50	25	18	8	59
	Średnie	48	24	14	15	423
	Dobre	42	30	15	13	571
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	43	26	14	17	35
	Raz w tygodniu	47	26	13	14	386
	1–2 razy w miesiącu	51	24	13	11	156
	Kilka razy w roku	45	25	19	10	234
	W ogóle nie uczestniczy	37	34	14	16	226
Poglądy polityczne	Lewica	34	37	17	12	225
	Centrum	48	27	15	10	280
	Prawica	52	27	10	11	366
	Trudno powiedzieć	41	14	21	24	163

TABELA 5

		Czy uważa Pan(i), że zniesienie przez Unię Europejską większości cel w handlu z Ukrainą po wybuchu wojny było dobrym rozwiązaniem czy też nie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		34	42	24	1050
Płeć	Mężczyźni	36	47	17	493
	Kobiety	32	38	30	557
Wiek	18–24 lata	34	41	26	100
	25–34	30	50	21	163
	35–44	29	49	22	203
	45–54	36	46	19	167
	55–64	35	37	28	165
	65 lat i więcej	39	33	28	252
Miejsce zamieszkania	Wieś	30	49	21	433
	Miasto do 19 999	33	37	31	148
	20 000 – 99 999	36	39	25	246
	100 000 – 499 999	33	38	28	122
	500 000 i więcej mieszk.	46	32	22	100
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	26	44	30	157
	Zasadnicze zawodowe	31	44	25	238
	Średnie	33	45	22	371
	Wyższe	41	36	23	284
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	46	27	27	122
	Średni personel, technicy	19	59	22	49
	Pracownicy adm.-biurowi	35	38	27	69
	Pracownicy usług	36	38	26	82
	Robotnicy wykwalifikowani	33	49	19	112
	Robotnicy niewykwalifik.	25	51	24	48
	Rolnicy	7	79	15	43
	Pracujący na własny rach.	33	51	16	66
	Bezrobotni	25	48	26	18
	Emeryci	38	34	27	287
	Renciści	20	47	32	38
	Uczniowie i studenci	45	31	23	50
	Zajmujący się domem i inni	29	53	18	66
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	31	38	31
spółce właścicieli prywatnych i państwa		39	43	18	120
sekt. pryw. poza rolnict.		35	45	20	283
prywatnym gosp. rolnym		15	66	19	57
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	27	52	21	145
	Od 1500 zł do 1999 zł	30	45	26	138
	Od 2000 zł do 2999 zł	37	42	21	202
	Od 3000 zł do 3999 zł	41	41	18	128
	4000 zł i więcej	45	37	18	163
	Trudno powiedzieć	26	39	34	97
	Odmowa odpowiedzi	27	39	33	176
Ocena własnych war. mater.	Złe	27	51	22	59
	Średnie	32	40	28	421
	Dobre	36	42	22	570
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	34	39	28	35
	Raz w tygodniu	34	42	24	383
	1–2 razy w miesiącu	29	44	28	155
	Kilka razy w roku	34	42	24	234
	W ogóle nie uczestniczy	37	43	21	225
Poglądy polityczne	Lewica	44	36	20	222
	Centrum	30	48	22	280
	Prawica	37	43	21	368
	Trudno powiedzieć	23	40	37	163

TABELA 6

		Kto, Pana(i) zdaniem, jest przede wszystkim odpowiedzialny za problemy wywołane przez niekontrolowany napływ ukraińskiego zboża do Polski?					Liczba osób
		Polski rząd	Unia Europejska	Ukraina	Przedsiębiorcy handlujący zbożem	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		45	16	2	20	17	1050
Płeć	Mężczyźni	47	15	1	23	14	496
	Kobiety	44	17	2	17	21	555
Wiek	18–24 lata	45	11	2	13	29	100
	25–34	54	13	2	13	18	165
	35–44	48	17	1	17	17	202
	45–54	54	14	3	17	11	166
	55–64	37	17	1	28	17	165
	65 lat i więcej	38	19	2	25	17	252
Miejsce zamieszkania	Wieś	41	20	1	20	18	434
	Miasto do 19 999	44	12	2	20	22	149
	20 000 – 99 999	48	13	3	20	16	246
	100 000 – 499 999	45	13	1	22	18	122
	500 000 i więcej mieszk.	58	14		15	13	100
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	32	18	4	18	27	159
	Zasadnicze zawodowe	36	21	2	24	17	239
	Średnie	48	15	2	20	16	368
	Wyższe	58	11	0	17	14	284
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	57	8		20	15	125
	Średni personel, technicy	54	18		18	9	48
	Pracownicy adm.-biurowi	49	22	1	12	16	67
	Pracownicy usług	45	19	3	18	15	82
	Robotnicy wykwalifikowani	44	16	3	18	18	112
	Robotnicy niewykwalifik.	49	10	7	14	19	48
	Rolnicy	48	18	2	22	11	43
	Pracujący na własny rach.	54	7	1	19	19	66
	Bezrobotni	32	13	14	20	21	18
	Emeryci	37	19	1	26	16	287
	Renciści	44	16		12	28	38
	Uczniowie i studenci	38	14		14	33	50
	Zajmujący się domem i inni	48	17	2	15	18	67
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	51	15	1	16	17	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	50	14	4	17	15	119
	sekt. prywat. poza rolnict.	51	14	2	18	15	288
	prywatnym gosp. rolnym	47	13	2	24	14	57
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	40	17	3	19	21	145
	Od 1500 zł do 1999 zł	39	18	3	21	19	138
	Od 2000 zł do 2999 zł	47	17	2	26	8	201
	Od 3000 zł do 3999 zł	47	16	1	24	12	129
	4000 zł i więcej	57	15	0	15	13	162
	Trudno powiedzieć	32	21	4	13	29	101
Odmowa odpowiedzi	48	10		17	25	174	
Ocena własnych war. mater.	Złe	51	12	5	18	15	59
	Średnie	49	13	2	17	20	421
	Dobre	42	18	1	22	16	570
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	19	25		34	22	35
	Raz w tygodniu	37	22	2	21	18	386
	1–2 razy w miesiącu	36	18		26	20	156
	Kilka razy w roku	53	15	2	16	15	229
	W ogóle nie uczestniczy	61	4	3	15	16	226
Poglądy polityczne	Lewica	68	9	1	12	11	224
	Centrum	54	12	0	19	14	279
	Prawica	29	27	2	29	14	368
	Trudno powiedzieć	36	10	5	12	37	161

TABELA 7

		Czy, Pana(i) zdaniem, w przyszłości Ukraina powinna stać się członkiem Unii Europejskiej?				Liczba osób
		Tak, najszybciej jak to będzie możliwe	Tak, ale nie ma co się z tym spieszyć	Nie, nie powinna stać się członkiem UE	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		37	48	8	8	1054
Płeć	Mężczyźni	33	52	9	7	497
	Kobiety	40	44	7	9	557
Wiek	18–24 lata	28	47	14	11	100
	25–34	33	44	15	8	165
	35–44	29	55	9	7	203
	45–54	35	50	8	6	168
	55–64	38	47	4	10	165
	65 lat i więcej	48	44	1	7	252
Miejsce zamieszkania	Wieś	31	49	10	10	433
	Miasto do 19 999	40	48	3	10	150
	20 000 – 99 999	41	45	8	6	248
	100 000 – 499 999	37	46	8	9	122
	500 000 i więcej mieszcz.	45	51	4	1	100
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	37	44	8	11	159
	Zasadnicze zawodowe	36	50	5	9	239
	Średnie	34	46	10	10	372
	Wyższe	40	51	6	3	284
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	44	50	6	1	123
	Średni personel, technicy	24	63	7	6	49
	Pracownicy adm.-biurowi	34	45	14	8	69
	Pracownicy usług	36	49	9	6	82
	Robotnicy wykwalifikowani	28	49	13	10	114
	Robotnicy niewykwalifik.	27	58	9	6	48
	Rolnicy	27	42	15	15	43
	Pracujący na własny rach.	28	58	8	7	66
	Bezrobotni	28	48	16	8	18
	Emeryci	47	44	2	7	287
	Renciści	36	41	4	19	38
	Uczniowie i studenci	27	42	16	15	50
	Zajmujący się domem i inni	37	42	6	14	67
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	38	48	8	5	128
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	41	47	7	5	120
	sekt. pryw. poza rolnict.	27	56	10	6	289
	prywatnym gosp. rolnym	29	41	15	16	57
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	34	45	12	9	144
	Od 1500 zł do 1999 zł	28	55	4	12	138
	Od 2000 zł do 2999 zł	44	48	5	3	202
	Od 3000 zł do 3999 zł	44	46	3	7	129
	4000 zł i więcej	47	42	7	4	163
	Trudno powiedzieć	25	47	14	13	101
Odmowa odpowiedzi	29	51	9	11	177	
Ocena własnych war. mater.	Złe	27	46	11	16	59
	Średnie	35	48	7	10	423
	Dobre	39	48	7	6	572
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	26	50	10	13	35
	Raz w tygodniu	40	47	6	7	386
	1–2 razy w miesiącu	40	44	6	10	156
	Kilka razy w roku	32	52	7	9	234
	W ogóle nie uczestniczy	35	47	11	6	225
Poglądy polityczne	Lewica	40	53	5	3	224
	Centrum	32	51	8	9	279
	Prawica	39	46	9	6	368
	Trudno powiedzieć	32	41	8	19	163